

EGYENLŐSÉG.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, V. Széchenyi utca 10.
a hova minden küldemény intézendő.

TÁRSADALMI HETILAP,

SZERKESZTI

BOGDÁNYI MÓR.

Előfizetési feltételek:

Egész évre házhoz küldve . . . 8 frt
Félévre 4 „
Negyedévre 2 „

Egyes szám ára 16 kr.

Az Egyenlőség megjelenik minden vasárnap.

Álláspontunk.

Az országgyűlés végnapjait éli. újra következik az időpont, a mikor a nemzet közvetlenül nyilatkozik a kérdésben: megvan-e elégedve kormányával, vagy sem.

A nemzet e nyilatkozását a pártok szeretik előkészíteni, befolyásolni, a mi természetes. A most jövő alkalommal a választások előkészítésére a legtöbb mozgékonyt, a legnagyobb erélyt, a legkiválóbb intézkedéseket azonban a mérsékelt ellenzék tanúsítja, úgy hogy a legközelebbi választások kimenetelét a mérsékelt ellenzék győzelmének vagy vereségének lehet előre is elnevezni. A mérsékelt ellenzék azonban az a párt, mely ugyanegy közjogi alapon áll a szabadelvű párttal, és így a közjogi szempontból való bírálat önmagától elesvén, egyedül az a kérdés, hogy társadalmi kérdésekben, vagyis a szabadelvűség dolgában van-e és micsoda különbség a mérsékelt ellenzék és a szabadelvű párt közt, hogy szabadelvűség dolgában mit nyújthat a kormányra aspiráló párt.

Apponyi Albert gróf csak nem rég proklamálta, hogy ő rendíthetlen híve a jogegyenlőségnek és a szabadelvű pártnak vetette szemére, hogy nem szabadelvű. Mi nem csak a nemes grófnak hisszük el a saját magára vonatkozó szavait, hanem feltétlenül hisszük azt is, hogy a mérsékelt ellenzéknek ma is a képviselőházban ülő korifeusai, minő Apponyi, Horánszky, Szilágyi sat. ugyanígy vélekednek és a szabadelvűség, a jogegyenlőség tekintetében nem engednek hajszálynit sem annak a pártnak, mely névleg is szabadelvűnek nevezi magát. De a mérsékelt ellenzék új agilis akciója azzal kezdődött, hogy szövetség a felsőházi ellenzékkel, hogy megkezdett országos működésében épen a felsőházi ellenzék férfainak befolyására, tevékenységére támaszkodik, a mely felsőházi ellenzék Magyarországnak reakzionárius, ó konzervatív és feudális elemeit egyesíti magában és a mely elemek az ő középkori, mindennek, csak szabadelvűnek nem nevezhető elveikből engedni nem engednek, sőt épen ezeket akarják érvényesíteni.

Ez a felsőházi ellenzék nagyon erélyesen kezdte meg akcióját, oly erélyesen, hogy ma már a képviselőházi mérsékelt ellenzék nevében is ez rendezkedik, ez intézkedik, az viszi a nagy szót. Vajjon nem jogosult-e a föltevés, hogy Szilágyi, Horánszky s a többiek ez ujon alakított pártban csak uszályhordozóivá válnak a felsőházi ellenzéknek, hogy szerepük leszall arra a teendőre, hogy a felsőházi ellenzék számára ők kaparják ki a parázsból a gesztenyét? E föltevés bekövetkezése több a valószínűségnél, ez teljes bizonyossággal állítható.

És ha az ily együttes működésnek sikerülne a mérsékelt ellenzéknek egyedül bevallott célja: Tisza kormányának megbuktatása, mi következnekk akkor? Véget vehetne az antiszemitizmusnak?

Nem hisszük.

Ehhez mindenek előtt a sajtó megrendszabályoztatása volna szükséges, a mire pedig a mérsékelt ellenzék vezéregyéniségei vállalkozni nem akarnak. Ezt mondotta Apponyi gróf, így nyilatkozott a többi mérsékelt ellenzéki is.

A sajtószabadság korlátozása nélkül azonban a reakcióval való fenyegetés is csak merő ijesztgetés minden alapos ok nélkül.

Minden reakzionárius elvnek első dolga a sajtó megszorítása, de ezt ma nálunk nem vihetik keresztül, főleg a reakció hírében álló kormány nem. Mert a mi szabad a szabadelvűségnek, azt a reakció nem teheti.

Ilyen körülmények közt, ha még oly többségre jutna is a felsőházi ellenzékkel egyesült mérsékelt ellenzék, praktikus eredményeket nem tudna, nem bírna kivívni és legfőlebb egymás után következő kormányválságoknak a hatékony működést megakadályozó veszélyeibe juttatná az országot.

A mérsékelt ellenzék harcza nem az elvek harca, hanem a személyes érdekeké. Szabadelvűség dolgában a mi különbség van a szabadelvű párt és a mérsékelt ellenzék közt, ez határozottan a szabadelvűség rovására esik. Épen azért a mérsékelt ellenzék jövője is kétséges, ingadozó. Ilyen pártnak azonban, bármilyen erélyes, nagy, sőt erőszakos működést fejtsen is ki, a magyar nemzet közvéleménye, a nemzet választóinak összesége a jövő választások alatt sem adhat többséget és így újra és ismételve a szabadelvű pártnak kell győztesen kikerülni a választási urnából.

És ha mégsem úgy lesz? Ha minden jel esal és a mostani szabadelvű pártot legyőzné a mérsékelt ellenzék?

Baj részünkre az sem lesz. Ha az új többségből alakuló kormány le fogja tudni rázni magáról mindazokat a középkori eszméket, a miket a felsőházi ellenzékiek rá aggattak, ha meg fogja tartani azt, a mit Apponyi mondott, hogy híve a jogegyenlőségnek és erős kézzel fogja tudni megvédeni az országot olyan áramlatoktól, mik csak szegyet hoznak reánk, a mely szegyet épen az egész világgal érintkező művelt elemek éreznek, ha nem engedi magát antiszemitává fejlődni, hanem erőteljes védelmet nyújt az antiszemitáknak nem a zsidókat, hanem az állam jogrendét fenyegető rakoncátlankodásai ellen, ha igazán szabadelvű lesz, nem lesz oka Ma-

gyarország polgárainak támogatása ellen panaszkodni, mert ekkor a tisztességesen érző és gondolkodó elemek mellé sorakoznak.

Dr. G.

A helyzetéről.

Közéletünk egyik kiváló férfija, aki az utóbbi évek politikai küzdelmeiben szakadatlanul legélénkebb részt vett, a következő levelet intézte hozzánk:

Tisztelt szerkesztő ur! Engedje el a bevezetést, mert nem akarom becses idejét tulságosan igénybe venni, csak röviden akarom elmondani, miként vélekedem az úgynevezett zsidókérdés mostani állásáról és minő magatartást javasolnék én zsidó polgártársaimnak, ha nekem olyan befolyásos lap rendelkezésemre állana, mint az Egyenlőség.

A mi az első kérdést illeti, meggyőződésem az, hogy az ország legintelligensebb lakosai most már mindinkább közelednek ama nézetekhez, melyeket önök a t.-eszlári per folyama alatt a vérvád hamis voltáról hirdettek. Közelednek, mondom, de még nem állanak teljesen álláspontján. Nehéz egy megfeneklett tévedést gyökerestül kiirtani, főleg mikor a tévedés olyan édes, vagyis mikor anynyira kapóra jön, okot szolgáltatván a zsidók elleni gyűlölet keltésére.

A t.-eszlári ügyről, és ezt itt sajnosan kell konstatálnom, még mindig hallok bizonyos vádakát hangoztatni, olyan körökben, ahol az ember gyorsabb kiábrándulást feltételezett volna. Azok az agyafurt jelszavak azonban, melyek azelőtt járták, hogy t. i. a „zsidókérdést“ törvényhozásilag megoldani kell sat., napirenden többé nincsenek és kezd általánosabb lenni az a felfogás, hogy a zsidókérdés csak a professzionátus antiszemiták vesszőparipája, akiknek muszáj „zsidókérdést“ felállítani, különben megszűnt szereplésük erkölcsi jellege és alásüllyednek a vagyon elleni merénylők vad csordái közé.

Zsidókérdésről komoly politikusok nem is beszélhetnek.

Tisza Kálmán megmondotta azt már a mult ősszel egy Nagyváradon tartott beszédében és a szabadelvű párt abban egyetért, hogy minden törvényhozási aktus kerülendő, a mi az úgynevezett zsidókérdést érintené.

Jól tudják, hogy azok a hibák, melyeket a magyar zsidóknak szemére lobbantanak, többnyire a hosszú elnyomás kinövései. Hiszen mindennapi tapasztalat most is, a mióta a hajsza ismét kezdődött, hogy a zsidók visszaesnek abba a szellembe, mely őket a többi lakosoktól eddig elkülöníté. De hát a társadalom vaksága ellen hiába küzd az ember. Vannak kórtünetek, melyeket semminemű orvossággal gyógyítani nem lehet. A társadalom elantiszemitasodottsága is e jelenségek közé tartozik. Majd ha egyszer leesik a hállyog a szemekről, majd ha egyszer átlátják, hogy a t.-eszlári ügyben Istóczyéknak roppantul felültek, akkor mintegy varázsütéssel megszűnik a századunk szégyenét képező antiszemita mozgalom. Az orvosságot csak az idő nyújthatja. Amit egyesek, a sajtó és a kormány tehet, az a haladást gyorsíthatja az ellentétek kiegyenlítésére, de ez ellentéteket végkép megszüntetni nem képes.

A magyar zsidóság a maga részéről se nézze az események lefolyását összekulcsolt karokkal. Most a választások előtt mindent el kell követni, hogy karöltve a választó, a tisztességes elemekkel állást foglaljon, amaz iránylattal szemben, mely társadalmunkat felforgatni és államiségunkat megingatni törekedik.

Azt hallottam, hogy a magyar zsidóság több helyen tüntetőleg, máshol meg tüntetés nélkül tartózkodni akar a választási mozgalmak részvételétől. Nem tudom, kinek tanácsára történt ez elhatározás, de akárki legyen is az, aki e passzivitásra intette a zsidóságot, rossz tanácsadó volt.

A zsidóságnak, mint már említém, szövetkezni kell a tisztességes elemekkel és törekedni ezek céljainak előmozdítására. Nem szabad megengedni, hogy az antiszemiták a zsidók kedvetlensége folytán elérjék programpontjaik egyik legmerészebbjét, azt t. i., hogy a zsidók ne vegyenek részt a választásokban. Nem akarom önöket rábeszélni, hogy ehhez

TÁRCSA.

Berlini levél.

— Az „Egyenlőség“ eredeti tárczája. —

Március 12-én.

Gib nur erst Acht, die Bestialität
Wird sich gar herrlich offenbaren.

Faust. I. I. felv.

Levelet küldök önnek, szerkesztő barátom. A civilizáció termőföldjéről, az istenfélelem és jó erkölcs honából utnak indítom a „Tsikosen, Kanászen und Jogászen“ barbár földjére. Maguk magyarok még nagyon tudatlanok sokféle dologban; tanuljanak tőlünk, kik annyi tudományt kebleztünk immár be, hogy csaknem kicsattan belőlünk!

Mert mi értjük a csiziót. Tudjuk, miként kell a kecskét is jóllakatni, meg a káposztát is megtartani. Hogy szídtuk a barbár magyarokat, mikor megesett rajtuk az a tiszta-eszlári dolog. Hogy trombitáltuk tele a világot azzal, miszerint az olyan nemzet, mely „az emberiség legelső alaptörvényét lábbal tiporja, mely a sötét babona molochjának erőnek erejével akar áldozatokat hozni, nem méltó a megélésre.“ (Kérem! Ez mindannyi idézet egy itteni lap vezércikkeiből.) Valóságos furor teutonicus fogott el minket azon gondolatnál, hogy valahol a civilizáció határán egy „ungebildet Tartarenvolk“ meri azt elkövetni, a mi sajátképen a mi teendőnk közé tartozik.

Mert értsük egymást jól meg, barátom. A német nemzet előjogai közé tartozik a klasszikus írók magyarázatása is. Most pedig Lessing van napirenden. Tudja-e, hogy mi az ananász? Olyan gyümölcs, melyből mindenki evés közben a saját kedvencz ételét gusztyálja ki. Még olyan ember is akadt, ki a savanyu káposzta zamatját találta meg benne. Lessing is ananász nekünk. Mikor toleranciára áll a szánk ize (igaz, hogy nagy ritkán.) a három gyűrűről szóló mesét olvassuk el; mikor pedig a savanyu káposzta ize van napirenden és Stöcker-féle szél fuj, a patriárcha szavaiban gyönyörködünk, ki mindenre csak azt mondja; „Thut nichts, der Jud' wird verbrannt!“

Maguk nagyon együgyűen kezdték meg a dolgot, nincs meg önökben a meggondolásnak egy szikrája sem. Hogyan? ráfogják a zsidókra, hogy husvétii ünnepekre vérre van szükségük és ez okból minden évben fiatal leányt sakterolnak le. Aber, meine Herren! Hisz ez abszurdum! Ki lesz még olyan ostoba önöknek ilyesmire felülni? Ha már rágalmaznak, rágalmazzanak legalább a lehetőség határai közt, Például ugy, mint mi: „Aki a zsidókat, ezen „önzésben meg-rögzött“ nép fiait ismeri, pillanatig sem kételkedik annak lehetőségén, hogy a „piszkos haszonlesés“ arra birta őket, hogy üszköt vessenek saját templomukba. Ahol „geschäfttelni“ lehet, ott ezen „handlénép“ még a bálványra iránti tiszteletet is félre teszi. Mert „pénz, ez az ő istene.“ Csak lehetőleg sok ilyen schlagwortot, aztán jó vastagon aláhuzva a jellemző helyeket és biztosítom, miszerint a dolognak meglesz a maga eredménye.

Egy kis gyujtogatás koránt sem anynyira a fellegekben keresendő dolog, mint a leánysakterolás. Tény, hogy a neu-

vagy amahhoz a párthoz csatlakozzanak, mert ez könnyen félreértésekre adna okot és olyan színben tüntetné fel szavaimat, mintha kortesczélök lebegnének szemem előtt. Én azonban, dacára annak, hogy a szabadelvű párthoz tartozom, nem habozom nyíltan beismerni, hogy ez idő szerint semmi sem volna olyan veszedelmes, mint az antiszemita párt megizmósodása, mert a jelen pártok közt csak az antiszemita párt áll ellentétben összes társadalmi és állami intézményeinkkel.

Ez okból nem lehet, nem szabad a zsidóknak tartózkodó szerepet játszani az általános választásoknál, sőt jól felfogott érdekük parancsolólag követeli, hogy ez alkalommal mennél erélyesebben lépjenek ki a küzdőterre védelmezni az őket jogosan megillető pozíciókat.

Szavazzanak meggyőződésük szerint, szavazzanak egyéni hajlamaik szerint, de szavazzanak és ne gyöngítsék visszavonulásuk által a tisztességes elemek győzelmi kilátásait.

Alpha.

B. Kaas Ivor.

— Négy év előtt. —

B. Kaas Ivor, aki tudvalevőleg most a Budapesti Hirlapnak antiszemita cikkeit szokta írni, négy évvel ezelőtt egészen másképp gondolkozott a zsidókról és Istóczyról is, akinek most elvtársa és zászlóvivője lett. Így változnak az emberek. Még rövid négy évvel ezelőtt ugyanaz a Kaas Ivor azt állította, hogy a zsidókérdés nem faji, hanem nemzetiségi kérdés, „tessék a zsidóknak megmagyarosodni, s nem lesz ok rájuk haragudni. Ma, miután a zsidók nagy többsége már megmagyarosodott és „alig van intelligens zsidó család, mely magyar lapot ne járatna és magyarul ne beszélne“, most meg azzal áll elő báró Kaas Ivor ur, hogy a zsidóknak orra tulságosan kellett es, „tessék modernebbet viselni“ és akkor minden lesz minden.

Négy évvel ezelőtt b. Kaas Ivor a Pesti Hirlapnak volt dolgozótársa, ma pedig a Budapesti Hirlapé.

Innen van, hogy azelőtt csak azt kifogásolta a zsidókon, hogy németül beszélnek és magyar lapot nem abonálnak, ma pedig már azt akarja, hogy orukat rövidítsék meg. A Pesti Hirlap és a Budapesti Hirlap két konkurrens vállalat. Ha az egyik filozofizáskodik, akkor a másiknak okvetlenül antiszemizáskodni kell.

S mivelhogy a Pesti Hirlap megelőzte a Budapesti Hirlapot azzal, hogy előbb látott át azokon a czudar masinációkon, melyekkel Istóczy és csatlósai a társadalmi rendet felforgatni akarják és hátat fordított az antiszemita bandának, a Budapesti Hirlapnak nem maradt más hátra, mint közeledni az antiszemizmusához, hogy különb legyen a konkurrensnél.

Ennek az üzleti szempontnak esett áldozatul b. Kaas Ivor, kinek hirtelen köpenyforgatását másképp magyarázni nem bírjuk.

Mert elveket olyan érett férfiú, mint Kaas Ivor, csak nem változtat egy-két év alatt.

De ha már üzlethől antiszemizáskodik az ember, akkor legalább ne szidja a zsidókat azért, hogy mindent üzleti szempontból tekintenek.

Tessék elhinni, hogy a zsidót csak önök kényeszerítik abba a világnézetbe, a melyet olyan szörnyen elítéltek. Ha nem bántanak a zsidót, ha zavartalanul fejlődni engednék, úgy, mint minden más embert, ha nem nehezítenék meg neki társadalmi helyzetét, ha különbséget nem tennének zsidó és nem zsidó közt, akkor a zsidók és nem zsidók közti különbségnek még fennálló válaszfalai is nemsokára elenyésznének.

Kaas Ivort nem szeretjük látni abban a táborban, a hová ő nem való. Nem mintha félnék tőle. A zsidónak az antiszemizmustól félnie nem kell, mert

stettini zsidótemplom leégett. Ki gyújtotta fel? Világos, hogy maguk a zsidók! Hol van erre a bizonyíték? ... Ugyan hol is van csak? — Ahán! a talmudban. — A talmudra mindent rá lehet fogni, szerkesztő barátom. Nincs a világon oly elvetemedett cselekmény, melyre én a talmud urat nem tartanám képesnek. — Mit is mond ön? Hogy a talmud nem ember, hanem egy rengeteg vastag könyv? Ugyan ne blamálna magát! Csak nem akar engemet leczkéztetni, ön a barbár magyar! Hisz tegnap találkoztam talmud urral, mikor Rothschild karján sétált és Kagál ur hozzájuk csatlakozott. Tissot Victor a tanum rá.

Most pedig figyeljen, kérem, a többire és ne csodálkozzék azon, ha önökről még az utolsó csepp nimbusz takaróját is lerántom. Hát a tanukikészítéssel hogy voltak önök? Összegyűjtöttek egy csomó együgyű parasztot, ki azt vallotta ugyan, a mit a tisztelt kulisszák megettéi bábmozgató urak akartak, de a mellett egészen őszintén elmondták, hogy „azért beszélnek így, mivel a kereszténységet kell a zsidóság ellen megvédelmezni.“ Ha a bírák nem akartak tökkel ütöttek lenni, be kellett látniok az igazi szándékot. Ellenben a mi tanuink mindannyi intelligens emberek valának. *Néptanítók* a szónak szoros értelmében, kik a 13—16 éves ifjunczokkal bemagoltatták a tanuvallomási leczkét, hogy ugy ment, akár a karikacsapás. Csupa gyönyörűség volt nézni, mint liczítál egymáson tul Germánia ifjusága az ügyes fillentésben. Még az is megtörtént, hogy egy 14 éves siheder — Shakespeare-re hivatkozott, ki a „Velencei Kalmárban“ minden rosszat tételez fel a zsidókról. Mire azonban az elnök szokott német alaposággal felvilágosította őt arról, hogy sajátképen megfordítva történt a dolog, hogy a brit költő itt

korának izlését tekintetbe véve, kifordította a subát. Nem a zsidó áhitotta a keresztény husnak fontját, hanem megfordítva. De mivel így jobban „stimmölt“, hát ráfogták a zsidóra. Mert akárhogy van is a dolog: Der Jude wird verbrannt!

Azt is tudja, hogy az első esküdtszék elmarasztalta a zsidókat. Nem a mi hibánk volt, hogy a második kevésbé volt előzékeny intenczióink iránt. Probáltak ugyan eleget, miként lehetne őt is kapacitálni, de mind hiába! *Felmentette a zsidókat.* „Ekkor kitört a nép kebléből a lábbal tiprott igazságnak boszuló szelleme (Kérem! most megint vezérezkizzünk), mely nem engedé, hogy büntetlenül járjon a világban a bírák által lelketlenül és álnokul szabadon bocsátott gonoszság! (Érti? Ha nem — annál jobb!) A nép, az isten áldotta nép, boszut esküdtött. Megvárták, míg hazaérkezik a gonosz banda, megrohanták kocsijukat, félig halálra verve, fagyban-vérben hagyták a helyszínén a gonosz gyujtogatókat. Oh, nem irhatjuk ki a hősök nevét, kik ezt elkövették, hogy nem emelhetünk nekik szobrot.“

És tudja-e, szerkesztő barátom, kikkel szemben mutatuk ki a germán bátorságot? Bámuljon hát! *Egy 72 éves agg volt az, kit félig agyonvertünk, egy 66 éves beteg férfi, kit megütlegeltünk, egy 15 éves fiu, kit helybenhagytunk.* Ugye bár, maguk barbár magyarok nem képesek ilyen hősiességre? Tanuljanak hát tőlünk bátorságot.

Addig is, míg újabb hőstettéről értesíthetem, maradok az igazi német világtudományhoz illő lenézéssel

kicsinylője
Germanicus.

az antiszemitizmus csak jelszavaiban felekezeti színezetű, végeredményében pedig az anarkhizmussal karöltve jár. Ezt tudják az állam- és jogrend őrei és van elég hatalmuk a katasztrófák megakadályozására.

Kaas Ivor tehetséges író, a ki, ha szerencsétlen zsurnalisztikai spekulációk nem sodorják az antiszemiták közé, igen sokat tehetett volna a hazafias ügyek érdekében.

Itt közöljük b. Kaas Ivor négy év előtti cikkét, mely így hangzik:

„Ma zsidóbecz volt a képviselőházban. A mulatságos jelenet minden harmadik évben a választások előtt ismétli magát s nem egyéb kortesfogásnál, hogy Istóczy Győző, a rumi kerület képviselője, mielőtt mandátuma lejár, egy menydörgő beszédet tart a zsidók ellen, így biztosítván magának legolcsóbban a választók szavazatait. A nagy zsidógyűlölő különben telivér mameluk s megszavaz a népre minden adót s a szabadság ellen minden törvényt, úgy, a mint Tisza Kálmán tőle kívánja, de nehogy valódi érdekeinek föllázása végett őt a nép elejtse s a választók megtagadják, úgy segít magán, hogy az illésszak régen a zsidókat teszi felelőssé mindazon bajokért, a mit a fináncz s az uzsorások rajta elkövettek. De a kortes-fogás Tisza titkos jóváhagyásával találkozik, mert így Istóczy ez alkalomra oppozícióba lép és kimutatja, hogy a zsidók ellenségei a kormánypárthoz tartoznak, nem pedig az ellenzékhez; azután pedig fölláll Tisza s megfelel Istóczynak s megmenti a zsidó társadalmat, a minék értelme nem más, mint, hogy a zsidók is a kormánnyal szavazzanak. A beszédek kiváltása után Tisza Kálmán és Istóczy Győző kezét szorítanak.

E ravasz játék a választók léprecsalására, a zsidóknak és antiszemitáknak egy táborba, egymás mellé való gyűjtésére, most harmadszor ismétlődik. Hogy még kirívóbb legyen a két kortespolitikus szövetsége, Istóczy ezuttal éppen a szélsőbulnak ment neki, azt vádolván zsidóbarátsággal azért, hogy a függetlenségi választók, bizva a nagy hazafi szavában, átpártoljanak a kormánypárthoz. Istóczy tehát voltaképp nem a zsidókat üti, — hisz azokat dühétől majd megvédi barátja, Tisza Kálmán — hanem a magyarokat, kik az ország függetlenségét és szabadságát kívánják. Istóczy hamis proféta.

Ezt kiírom és kimondom, ámbár nem vagyok sem zsidó, sem zsidóbarát, sem zsidó lap munkatársa, sem uzsorások adósa nem vagyok, hanem mert szeretem az igazságot és nem szeretem a hamis játékot.

Ne üljön föl a nemzet Istóczynak. Amiket ő beszél, abban van sok igazság és igazságtalanság. Állításai tulzotak, vádjai, melyek egyes zsidókkal szemben alaposak lehetnek, általánosítva jogsértők és becsületsértők azon zsidó polgártársainkra nézve, kik hazafiasak, jók és becsületesek. Ki tagadhatná, hogy ilyenek is vannak? Az Istóczy szelleme nem hozza a zsidókérdés megoldását. Ez bujtogatás — a kormány titkos támogatásával és nyilvános ellenkezésével — mely vezethet zsidó-kravallokra, ablakbeveréssel és verekedéssel, vezethet büntényekre, de nem vezethet jóra, nem a zsidókérdés méltó elintézésére.

Nekünk nem kell sem agyonütés, sem gyújtogatás, sem utcai csődület, sem koresmai verekedés indignációval, utasítjuk azokat vissza. Nekünk a zsidókkal szemben bölcs intézkedések kellene: uzsoratörvény, a keresztények vallásos neveltetése, a népoktatás, a magyar földbirtok védelme a tőke mobilizációja ellen, az örökösödési osztály és a minimum behozatala, a betáblázási jognak korlátozása, a váltóképeségnek kereskedőkre és iparosokra megszorítása a földhittel és mezőgazdasági hitel szabályozása által; nekünk a zsidókkal szemben okos kultusz-politika kell, hogy a zsidó zugiskolák bezárassanak és a zsidó fiatalok hazafiságra és magyarságra taníttassék, mert a zsidógyermek is gyúrható anyag és honpolgár, mint a többi; nekünk a zsidó istenítiszteletnek németről magyarra fordítása kell, a zsidó német családneveinek magyarokra változtatása, a rut német beszédnek kiirtása a zsidó családokban; nekünk az kell, hogy a magyarországi zsidó ne járasson német hírlapot, ne járjon a német színházba, olvasson magyar irodalmat, üzleti könyveit és levelezéseit vezesse magyarul; ha megszédte magát, ne huzcolkodjék fel Bécsbe, hanem állása, vagyona és műveltségéhez mértén foglaljon helyet a magyar társadalomban.

Ez volt az emancipáció célja, oka és értelme. Hogy ma zsidókérdés van Magyarországon ismét s a zsidókat nem

veszik úgy be a társaságba, mint tíz évvel ezelőtt, oka maguk a zsidók, kik elfogadván az emancipáció áldásait, nem olvadtak a magyar nemzetbe, hanem tulnyomó többségükben maradtak németek s terjesztői a germanizációnak. Mi félmillió eszes, jóra való, magyar honpolgárt véltünk nyerhetni, midőn a teljes polgári és politikai jogegyenlőséget nekik megadtuk, s a hivatalokba és törvényhozásba őket meghívtuk, ők pedig maradtak németek és sokan közülök a magyarság ellenségei, sőt árulói a németek előtt. — irván Bécsbe és Németországba rólunk rágalmakat.

A zsidókérdés Magyarországon tehát részben közgazdasági, de leginkább nemzetiségi kérdés: de semmiképen nem valláskérdés és nem fajkérdés. Mi nem is engedjük azzá tétetni, mert mi sem fajgyűlölséget, sem vallási türelmetlenséget nem akarunk. Akármit tanít a régi talmud, a zsidómai napság lehet jó magyar és jó hazafi és becsületes ember: ha nem az — felelősségre vonjuk azt, a ki hibás, de nem az egész népet.

Mi nem fogunk Istóczy kedvéért fél millió benschülött honpolgárt proskribálni. Mi meg akarjuk őket az államnak nyerni, nem pedig kikergetni.

Mi szeretjük a szabadságot és hiszünk benne, mi kerüljük a nemtelen indulatokat és sötét szükkeblőséget: szabadok akarunk maradni és nem akarunk senkit gátolni abban, hogy velünk tartson.

De midőn Istóczy igazságtalan és elfogult bujtogatását nyíltan rosszaljuk, ép oly nyíltan intjük zsidó polgártársainkat, hogy vessenek számot magukkal és helyzetükkel s ami hiba őket terheli, azon javítsanak.

Legyenek magyarokká érzésben, nyelvben, magaviseletben s békén és bizton lakhatnak városainkban. Magyarországon nem lesz zsidókérdés. Száz Istóczynak sem sikerülne itt zsidóüldözést csinálni, ha a zsidók megmagyarosodnak, mert akkor nincs ok rájuk haragudni!

Ellenben lássák, hogy Istóczynak is sikerül a nyugalmat megzavarni, nem a szó, vagy a toll erejével, hanem azon neheztelés folytán, melyet minden magyar ember érez, ha a zsidókat mindenütt németül hallja beszélni, írni, olvasni az emancipáció után tizenhárom esztendővel. E keserűséget a zsidók hárítsák el, s akkor békésebben nézhetnek jövőjük elébe, mint Tisza Kálmán megnyugtató válasza után.

Még nem adtuk föl a reményt, hogy a zsidók lélekben és nyelvben megmagyarosodnak, elvárjuk tőlük, hogy megteszik. Ha megcselekszik, pár év múlva nincs zsidókérdés Magyarországon, ha nem teszik meg, Istóczy győzni fog.

Szépen vagyunk.

Maros-Ludasról vesszük a következő levelet: Tekintetes szerkesztő ur! Ismerve b. lapját, mely az egyenlőségi elvek mellett harcot tűzte ki ezéül, a lap keretébe tartozónak vélem a következő históriát is, mely egyrészt alaposan jellemzi azokat az indokokat, melyek némely embert az antiszemitáskodásra bírják, de másrészt következtetést engednek vonni bizonyos urak igazságérzetére is, a kik olyan nagy garral hirdetik az ő igazságszeretetüket.

A dolog, melyet elmondok, nagyon egyszerű.

Miksa Imre urtól, a m.-ludasi kerület országgyűlési képviselőjétől Schwarcz Dávid ottani bérlőnek követelése volt. Schwarcz fizetésre szólítá fel a képviselő urat, de Miksa ur a helyett, hogy a követelés jogosságát illetékes uton kifogásolta volna, egyszerűen levelet írt Schwarcznek, melyben a zsidóknak Maros-Ludasról való kiűzésével fenyegetődik, ha Schwarcz vele szemben igazságtalanul igyekszik eljárni.

Különben hadd beszéljen Miksa ur maga; nem teszek hozzá leveléhez és nem törlek abból egy jöttát sem, hanem ide melléklem változatlanul.

A levél szóról szóra így hangzik:

Had rév. 31. 1884. Schwarcz Dávid urnak! M. Ludason. Hozzám intézett fenyegető levelét vettem. — Mivel nem tudom hogy mi azon 32 frt a mit rajtam követel — eléb tudassa azt velem — talán nem azon duplán meg fizetett Rozs ár — vagy még duplabban megfizetett Zsák. —

Annyit írhatok hogy az igazságtalan Zsidókat — kik

huza vonával akarnak éini — kifogom Ludasról üldözni — nem lévén érdekünkbe ilyen osztályt meghonosítani.

Miksa Imre.

U. i. Kétszer is fontolja meg hogy mit követel! és igazságtalanul ne igyekezzék eljárni — mert baj lesz.

E levélre nincs sok megjegyezni valóm; mert, miként már említettem, elég jellemző az maga is. Egy kérdést azonban mégis legyen szabad kockáztatnom. Ha Miksa ur igazságtalanul tartja Schwarcz követelését, miért nem utasítja vissza ott, a hol az igazságtalan követeléseket visszautasítani kell? miért akar zsidóüldözést inszczenálni, mikor legrosszabb esetben is csak egy zsidó lép fel ellene „igazságtalan” követeléssel? A t. képviselő urnak, mint törvényhozónak, tudnia kellene, hogy mire valók a bíróságok; tudnia kellene, hogy ha minden adós felekezeti üldözésekkel fenyegetné, valahányszor fizetésre felszólítják, hogy akkor a jogállam intézményei egyáltalában fölöslegeseek volnának.

Ennyit kötelességemnek tartottam elmondani Miksa urnak, hogy lássa, miszerint nem a zsidók, hanem ő jár el igazságtalanul. Én részemről tartózkodom ítéletet mondani a követelés jellege fölött, mert az a bíróságok dolga; de azt tudom és velem tudják az egész vidék lakosai, hogy Schwarcz Dávid becsületes munkás ember, aki nem követel olyant, mi őt nem illeti.

Amicus.

Felekezeti ügyek.

A helyzet valóban már olyan, hogy tovább alig lehet turni. A magyar zsidóság nem tudja, hányadán van, mi fog történni felekezeti ügyeivel. Szabad jószág gyanánt fogják-e tekinteni ezentul is, melyet mindenki kénye-kedve szerint hánytorgathat, vagy lesz-e valahára nekünk is védelmünk a hivatlan elemek ügyeinkbe való avatkozása ellen?

Ki tudja?

A választások előtt nem történhetik semmi sem. Ezt válaszolták nekünk, mikor a kormánykörökhöz közel álló politikusoknál az ismeretes „emlékiratok, válaszok és replikák” sorsa fölől tudakozódtunk. Trefort ur még nem tudja, mit akarjon. Neki legjobban esnék a jelen viszonyokat állandósítani, hogy alkalma legyen a zsidó magyarokat tetszés szerint megrendszabályozni és ma újabb rendelettel visszavonni azt, a mit tegnap elrendelt.

Ez az ő szempontjából természetesen nagyon bölcs gondolat, mert ilyeneken mindenkit lekenyerezni lehet. Egyszer az orthodoxokat a neologok rovására, máskor meg a neologokat az orthodoxok rovására.

Például: Egyszer rendeletet bocsát ki, mely az orthodoxok „jogos követelményeit” elismervén, kívánalmaik teljesítését tartalmazza. Rendjén van. No de háte meg nem tetszik a neologirodának, mely nyomban megragadja az alkalmat, hogy „hivatalos teendője” legyen és készít valamit, amit nagyképű fontoskodással „óvásnak” elnevez, de a mely tényleg nem egyéb szavakban kifejezett farkcsóválásnál.

Ezre aztán a miniszter visszavonja az előbbi rendeletet, a minek aztán a központi iroda örvend; de ezzel a dolognak nincs vége. Mert az orthodox iroda nem engedheti magát letromfolni egy neolog iroda által és indul sértett jogait reparálni. Ekkor újból kezdődik. Az orthodoxok „jogos követelményei” ismét elismerésre találhatnak, és a miniszter megint új rendelettel szerencsételteti a boldog orthodox irodát; no de hát ez meg nem tetszik a neolog irodának sat. sat.

Igy intéztetnek el a mi felekezeti ügyeink. Nem zsidó felekezetüektől gyakran hallottuk a vádat, hogy

hát sajátságos, hogy a magyar zsidóságnak mindig van valami felekezeti baja, hol a szolgabíró előtt, hol a viczispánnál, hol a miniszternél, mindig a zsidók községi perpatvarával találkozunk.

Ez igaz!

De hát ennek nem a magyar zsidóság az oka, hanem a kormány szűkkeblősége, mely a zsidóknak nem akarta megadni a jogot és lehetőséget felekezeti ügyeiknek felekezeti hatóságaik előtti elintézésére.

Hiszen itt van a példa. Mennyit emlékiratoztak, kértek, esedeztek már, de Trefort ur arra még sem határozza el magát, hogy a zsidó felekezet autonómiájának becikkelyezése iránt törvényjavaslatot terjesszen a képviselőház elé.

Trefort urnak tetszenek a mostani állapotok, mert alkalmat adnak neki időről időre gondviselészerű szerepet játszani.

Trefort urnak szakadatlanul mozognia kell. Ez az ő természete. Azt a benyomást teszi ránk, mint egy ember, aki folytonosan prüsszenteni akarna, de nem tud.

Erőlködik, készülődik, mozog és izgatott. Aztán népszerű is szeretne lenni, de mindig másnál, egy másik rovására. Egyszer a klerikálisoknál, máskor a mágnásoknál, ismét máskor meg az antiszemitáknál. A zsidóknál nem keres népszerűséget. Őket vagy ütni vagy lekenyerezni akarja.

Egyszer eszébe jut, hogy valahol azt hallotta, hogy az orthodox rabbinusok nem akarnak modern frizurát viselni és nyomban kibocsát egy rendeletet, melyben meghagyja, hogy az orthodox rabbiknak ezentul csak szépen fésülve szabad megjelenniök nyilvános helyeken.

Aztán meggondolja magát és úgy találja, hogy a zsidók is emberek és hogy a rabbi nem béres és visszavonja a rendeletet, hogy legközelebb megint kibocsássa.

A ki ilyen körülmények közt azt meri állítani, hogy legjobban úgy hagyni a dolgokat, a mint vannak és nem bolygatni őket, az a zsidóság vesztét akarja.

Örüljünk, hogy csak kevesen vannak.

*

Budapest, márcz. 14. E héten egy több tagból álló küldöttség jelent meg Bécsben ő Felsője a királynál. E küldöttség a magyar zsidóság orthodox részéről menesztetett legkegyelmesebb urunk elé, hogy egy, ez alkalommal átnyújtott emlékiratban appelláljanak Trefort vallás- és közoktatásügyi miniszter ama rendelete ellen, mely szerint a magyar zsidó orth. hitközségek ezentul ne szervezkedhessenek azon alapszabályok szerint, melyeket a vallásügyi miniszterium előbb jóváhagyott. A király szívélyesen fogadta a deputációt, megigérvén, hogy az előadott ügyet fölül fogja vizsgálni. A kihallgatás körülbelül fél óráig tarthatott. A küldöttség tagjai voltak Schreiber, Reich, Kuttner és Katz.

*

Békés-Csabáról írják nekünk, hogy az ottani hitközség status quo és orthodox árnyalata a lefolyt napokban fuzionált és most ismét helyre van állítva az a községi béke, melyet oly sokáig a felekezeti érdekek rovására nélkülözni kellett. Úgy látszik, a nyiregyházai izr. hitközség példája nem maradt utánzás nélkül. Kívánatos volna, ha minél számosabb hitközség követné e példát, nehogy elleneinknek alkalma legyen a magyar zsidóság kebelében dülő viszály fölött örvendeni.

*

Főt. Weisz Kálmán, a gyulafehérvári izr. hitközség rabbijától levelet vettünk, melyben csatlakozván Lieber-

m a n n Kálmán rabbi urnak az Egyenlőség 8. számában köz-
zétett cikke elveihez, azt a találó megjegyzést teszi, hogy az
antiszemitizmust észszerű fejtegetésekkel lefegyverezni nem
lehet, mert az a mozgalom, mely a tömegek butaságára
spekulál, az igazságot kerüli. A magyar zsidóságnak tehát
nem lehet az a feladata, hogy egyes antiszemiták állításait
czáfolja, hanem kizárólag az, hogy a józan és tisztességes
elemek előtt igazolja vallási és társadalmi erkölcsének tisz-
taságát, a mit egyszerűen úgy eszközölhet, hogy ezredéves
hitelveire és történetére utal.

Jókai Mór levele.

— Az 1884. évi márczius 15. alkalmából. —

Jókai Mór koszorus költőnk az Ország Világ című
szépirodalmi hetilap szerkesztője, D e g r é Alajos felkérte,
hogy az 1848. márczius 15-ének évfordulója alkalmából szeren-
cséltesse meg a nevezett lapot egy kis munkával. Erre Jókai
a következő levelet intézte Degréhez:

Kedves barátom!

Ugy el vagyok már adósodva megígért munkákkal,
hogy lehetetlen másképp kigázolnom belőle, mint hogy kridát
mondok s kiegyezem 20 perczentbe. Pedig hidd el nekem,
hogy nagy igyekezettel fogtam hozzá a neked megígért
munkához a márczius 15-iki Ország-Világ számára, a mi-
ről meggyőződhetel, ha a fejezetek címeit elolvasod.

I. fejezet. 1848. Szabadság, egyenlőség, testvériség. II.
fejezet. 1884. Zikzene, zakzene, üssük a zsidót!

III. fejezet. 1848. Éljen a szabadelyűség! Le a konzervatív-
sággal. Előre! Előre! IV. fejezet. 1884. Le a szabad-
elyűséggel! Lobogjanak a konzervatív zászlók! Hátra!
Hátra!

V. fejezet. 1848. Talpra magyar! hí a haza! Hol az
ágyunk? VI. fejezet. 1884. Talpalj magyar! hínak haza! Hol
a „kis üst?”

De hát nincs időm ezt a szép tárgyat kidolgozni: az
idén. Annál fogva ezuttal érd be a fejezetek címeivel; hi-
szen esztendőre is nap lesz: akkor majd korábban hozzáfog-
junk s ha a kalendáriumból a márczius 15-ét ki nem fe-
lejtik, ha Te is itt leszel, ha én is itt leszek, meg az Or-
szág-Világ is itt lesz, hát majd a jövő esztendei számban írjunk
valami lelkesítő dolgot, hogy legyen a nagyon tisztelt publi-
kumnak min nevetni, addig is maradok (mert muszáj) Buda-
pesten. 1884. márczius 10-én

hü öreg barátod
Jókai Mór.

H I R E K.

— Mit szól hozzá Magyarország? Ezt kérdi a Buda-
pesti Hirlap olvasótól, miután elmondja, hogy Ujstettinben a
zsidókat ütötték és e fölötti örömeinek hosszú vezércikkében ki-
fejezést adott. Szabad ilyen kérdést intéznie, szabad neki örül-
nie is „hogy a szegény zsidókat olyan alaposan elpáholták.”
Ha a Budapesti Hirlapnak ez tetszik, nem irigyeljük izlését.
Csak a lapnak ama hipokrizise ellen akarunk ez alkalommal
szót emelni, mely a tények meghamisítása által a közönséget
félrevezetni akarja. A Budapesti Hirlap ugyanis azt állítja,
hogy a kerepesi-uti zavargások, a zala- és somogymegyei rablá-
sokról a „zsidó ujságírók” jajgatással irták tele lapjaikat, ho-
lott az ujstettini rablásokból az ottani „hazafias sajtó” nem
csinál olyan nagy dolgot. Hiszen abban igaza van a Budapesti
Hirlapnak, hogy a német zsrnálok nem csapnak olyan nagy
zajt az ujstettini eseményekkel, mint a „budapesti hirlapok”
csaptak a kerepesi-uti és egyéb zavargásokkal! mert ugyancsak a
Budapesti Hirlap volt az, a mely négyféle tudósítást hozott a
kerepesi-uti zavargásokról s így állítolag négy reportert moz-

gósított egy olyan esemény leírására, melyet a „hazafias sajtó-
nak” nem lett volna szabad olyan szörnyen felfűjni. Mikor
ilyen ténytminden pillanatban rá lehet bizonyítani a B. Hirlapra,
akkor legalább ne legyen olyan szemtelen, a zsidó hirlapírókat
hazafiatlansággal vádolni. Jól emlékszünk, hogy a Budapesti
Hirlap olyan hajmeresztő dolgokat tudott elmondani a „kerepe-
si-uti harcterről”, hogy a Polit.Volksblatt reportereit is bámu-
latra ragadta magyar kollegáik fantáziája. Ha a Budapesti Hir-
lap erkölcsbiráskodni akar, akkor legyenek előbb neki magának
jobb erkölcei.

— Vád és védelem. E héten ismét tanui voltunk
egy eseménynek, melyhez hasonló jogállamokban alig fordul
elő. A kir. ügyész a törvény szabályai szerint az állam és
jogrend érdekében vádat emel egy egyén ellen sikkasztás
miatt, és a vádlott a helyett, hogy védekezne, odaáll és
egyszerűen összegazemberezi a vádló kir. ügyészt. Szeg egyén
Verhovay Gyula, a ki különben országgyűlési képviselő és
lapszerkesztő, mely két társadalmi állást a törvénytisztelet
apostolává avatja. A kir. ügyészt, aki egy szabályszerűen és
a törvény szigorú korlátai közt vezetett vizsgálat után nyo-
mós indokokat talált a vád emelésére, Verhovay gazember-
nek nevezi, mert ez indokokat a vádiratban felsorolta.
Nincs kifejezés, a melylyel Verhovay ezen legujabb infámiá-
ját kellőleg ostorozni lehetne. A dolog valóban nevetséges
lenne, ha komolyabb háttere nem volna. És ép azért emlit-
jük, mert ráakarunk mutatni azokra a következményekre,
melyeket az ilyen gyalázatos tény maga után vonhat. Min-
denek előtt arra utalunk, hogy e minden szemérmert megta-
gadó eljárás, ha megtorlás nélkül maradna, képes volna a
törvény és a hatósági közegek iránti tiszteletet a tömegek-
ben annyira megingatni, hogy maholnap a csirkefogók
itélnének a becsületes emberek fölött Heil Fausztin ur,
kit a bűn megrögzöttségéből eredő arczatlanság olyan gya-
lázatosan megtámadott, bátran ignorálhatja a támadás sze-
m é l y e s oldalát, mert Verhovay sértéseket egyáltalában el
nem követhet. De mint kir. ügyész elégtételt kell keresnie a
törvénynél, hogy a bűnös példásan megfenyítettessék. Mint
halljuk, a kir. ügyész az esküdtszék elbirálása elé fogja te-
relni Verhovaynak példátlan merényletét. Más módja külön-
ben nem is volna a büntetés kieszközlésére, hacsak kutya-
korbácscsal megfenyíteni nem akarja.

— Verhovay Czegléden. Ugyanazon a napon, a mi-
dön az összes fővárosi lapok a kir. ügyészségnek a Verho-
vay Gyula ellen sikkasztás miatt emelt vádindítványát közöl-
ték, az igen tisztelt vádlott ur Czegléden „enbecsületéről”
dikeziózott. Verhovay valószínűleg arra számított, hogy
azok közt, kik őt fogadják, olvasni egy se tud, különben
nem merészelt volna olyan nagy hangon beszélni a haza-
fiságról, becsület- és tisztességről, mikor minden pillanatban
ráolvashatták a hivatalosan konstatált bűnök egész lajstro-
mát. Különben azt halljuk, hogy Verhovaynak nincs oka
dicsekedni czeglédi fogadtatásával, mert ha a „fáklyás
menet” alkalmával körülnézett, bizonyára észrevette azokat,
— kik távol voltak. És miután ez utóbbiak képezik Czeglé-
den a választóközönséget és nem azok a kíváncsiak, akik
mindenütt ott vannak, a hol érdekes látványosságot ingyen
élvezni lehet, méltán feltehető, hogy a „nagy szerű fogadta-
tás” nem volt egyéb jól sikerült heccznél, mely minden
komolyabb következmény nélkül fog maradni.

— Szombathelyről írják lapunknak, hogy az ottani
imaházban a mult héten requiem tartatott az elhunyt
Lasker és Fassel B. H. lelki üdvéért. Ez alkalomból
dr. Stier igen sikerült alkalmi emlékbeszédet mondott,
Goldstein kántor pedig saját alkalmi kompozícióját éne-
kelte. Előadása igen nagy tetszésben részesült. — K.

— Pályázat. A buda-bicskei izr. hitközségben egy sochet
ubodek és mohel állomás megüresedvén, felhivatnak azok, kik
ez állomásra pályázni szándékoznak, bizonyítványukat az alul-

irott hitk. elnöknek fizetési igényeik megjelölése mellett beküldeni. Buda-Bicske 1884. márczius havában Freund Jakab.

— **Pályázat.** Alólirott hitközség elnöksége pályázatot nyit a metszői állásra, mely egyuttal előimádkozói és mohél teendőikkel, továbbá az anyakönyv vezetésére is jogosítvánnyal bír. Évi fizetés 400 frt és mellékjavadalmak. Követeltetik, hogy pályázó korszerű jó előimádkozó legyen és a magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja. Pályázók próbaimádkozásra jelentkeznek és bizonyítványaikkal ellátott kérvényeiket legfeljebb f. évi április hó 1-ig alólirott hitközség elnökségéhez nyújtják be, minthogy később beérkezendő kérvények figyelembe vehetők nem lesznek. Az állás f. évi május hó 1-én töltendő be. Uti költségek csak az elfogadottnak fizettetnek meg. — Mindszenten (Csongrád megye) 1884. évi márczius hó 7-én. Az izr. hitközség elnöksége.

— **Pályázat.** A békés-sabai orth. izr. hitközség egy 450 frttal, szabadlakással és mellék jövedelemmel díjazott előimádkozói állásra pályázatot nyit. A pályázónak sochet ubodek és rabbi helyettes képességgel is kell bírni.

— **Halálozás.** Dr. Gluck Lipót eperjesi köztisztviselőben álló ügyvédet és az ottani izr. hitközség nagyérdemű elnökét súlyos családi vesztés érte. Neje, született Neubárh Johanna asszony élte 30-ik évében a hó 7-én meghalt. Áldás és béke lengjen a boldogult porai felett.

Szerkesztői üzenetek.

M. G. urnak Tapoleza. A kiadóhivatal tévedése.

F. M. urnak Sályi. Az előfizetési díj hat forint, mely összeg az Atheneum kiadóhivatalához küldendő.

R. P. urnak Szathmár, Hogy azt a ezélt mikor érjük el, nem tudjuk; de hogy végre elérjük, az bizonyos.

Igazgató. A választások előtt semmi esetre. De azután valószínűség létre jön. Budapesten fogja ülésait tartani.

V. M. urnak Nagyvárad. Köszönjük a jóakaratu figyelmeztetést. A díj azért olyan csekély, mert nyereszkeskedni nem akarunk, hanem kizárólag az ügynek szolgálni.

Sch. S. urnak T. Dada. A 0.997 sz. 17 vörös kerest sorsjegy az e hó 1-jén eszközölt húzásnál nem nyert.

HIRDETÉSEK.

Az ide mellékelt rajz szerint még eladandók:

8766 db valódi Washington-remontoiróra dbként frt 9.78, és 3967 db valódi svájci óra dbként frt 4.85, nagyságban urak- és hölgyeknek illők.

Ezen órák mind pontosan másodpercze szabályozták, a számlapok éjjel világítanak, úgy hogy az ember éjnek idején minden gyertyavilág nélkül láthatja, hány az óra. — Egy valódi hivatalosan jelzett 14 karátos hölgy remontoir-óra ezélt 75 frt, most csak 28 frt, nagy uri remontoir-óra ezélt 90 frt, most csak 35 frt, 13 latos hiv. jelzett ezüstből arannyal kirakott igen finom. hölgyeknek való ezélt 30 frt, most csak 14 frt; uraknak való, ezélt 25 frt, most csak frt 12.50;

valódi genfi ezüst óra aranyozott tokban ezélt 15 frt, most csak frt 8.50; valódi Washington-remontoir-patent-órák ezélt 36 frt, most csak 9.78 frt, genfi horgony-órák, 17 rubinnal, valódi ezüst nikel- v. double arany tokkal, nikel belsejével, pontosan szabályozva, ezélt 22 frt, most csak frt 8.75; igen jó svájci óra, csinosan kiállitva, horgonyjárású, ezélt frt 15; most csak frt 4.85.

Ezenkívül kap minden megrendelő

ingyen, ajándékkal

raktárunktól egy pár jelzett 14 karátos arany fülön-függőt hölgyeknek, valódi klárisál, gyöngygyel vagy rózsággal, továbbá egy nyakkeresztet nyakláncal együtt, 1 finoman véselt mellélt, 1 emlényt csinos domborművű kővel; valódi utazott gyémántgyűrűt, 2 készlet mell- és kézelő gombokat ezüstnickelből finom gépvéséssel, 1 óraláncot finom double aranyból, emlényynl, 12 finom pikáns párisi fényképpel vagy György-tallérral, 1 finom tajt szivarszipkát borostyánkővel, finom véséssel vagy faragott alakokkal, tokban; 2 albumot egyike 50 fényképre való, a másik 284 drb különféle fényüzési cikkel;

Fénykép-albumok, 4-dréttben, első minőségben, valódi genfi zeneszerrel, mely 2 dbot játszik, egyedüli árucikkem frt 7.50, mellékadálékkal a fenn nevezett órákhoz csak 6 frttal több. Minden óránál 5 évi jótállás adatik. — Meg nem felelő tárgy visszafogadtatik vagy becsereletozik, ennek folytán megrendeléseknél semmi kockáztatás nincs.

Küldeményezések a keresztény husvéti, pünkösdi és karácsonyi ünnepeket kivéve naponta történnék.

Megrendelési cím:

Uhren-Allianz aus Genf,
Wien, I. Adlergasse 1. sz.

NB. Dicsérő levelek köszönettel fogadtatnak, de közzé többé nem tétetnek.

Minden családnak.

Bécsben, a Stefansplatz 9 sz. alatti háznak lerombolása következtében végeladatik

2500 drb cheviot-Diagonal uri öltözetszövet
a tavaszi és nyári idényre,

Anglia egyik első és legnagyobb posztógyárának, a világhírű Norbrigsház bukása következtében, képes vagyok, ami ez életben még nem létezett küldeni, és a világot csodálatba ejteni. — Egy **uri öltözet**-szövetet tiszta, szövött valódi gyapjuból, teljes vaszi és nyári idényre, csak 6 frt 50 krért, mely előbb ötször annyiba került.

Mindenki a legkisebb megrendeléssel meggyőződést szerezhet magának arról, hogy minden tekintetben pontos és lelkiismeretes kiszolgáltatásban részesült; amelynél különben még sehohsem tapasztaltott. A posztó legújabb és legdivatosabb színű, sima és csikos, legjobb minőségű szürke, barna, kék, olajzöld és fekete, sötétebbekben valamint világosabb árnyalatokban. Ugyanazon gyárból szállitok

angol uti-plaideket

igen hosszúakat és szélesek: sötét és szürke színűt két minőségben, első rendű, első neműt darabonként 4 frt 50 kr., második nemű darabja 6 frt 50 kr. Tiszta valódi gyapju. Mintát nem küldünk. Azonkívül mindeki, kinek az öltözetszövet nem tetszik, azonnal visszakapja pénzét. — Cím:

An das Confections-Geschäft „Zur Kronprinzessin Stefanie“
Wien, I. Stefansplatz Nr. 9.

Tisztelettel kérjük a t. közönség, hogy ezen hirdetést ne lessék összetévesztelni a legújabb időkben felmerült szédelgési hirdetésekkel.

BÉCS! PARIS! LONDON!

Halljátok és csodáljátok.

A vagyombukott „Nagy Anglo-Britt ezüstgyár“ tömeggondnoksága az összes árukat még a bécsben is sokkal alább eladja. Az összegnek előleges beküldése vagy 8 frt 70 kr. utánvétele mellett igen csinos ét- és dessert-service a legfinomabb angol-britt ezüstből (mely előbb 40 frtba került) kapható. Minden megrendelő az evőeszközök fehér színének megmaradásáról szóló 10 évi köz-sségi iratot nyer.

6 táblakés, jeles aczélpengével, 6 valódi angol-britt ezüstvilla, 6 masszív ang. britt ezüst evő-kanál, 6 f. ang. britt neh. ezüst kávéskanál, 1 db. ang. britt neh. ezüst evés-szedő, 1 db. mass. ang. britt ezüst tejszedő, 6 db. jeles ang. britt kés-zsámoly, 6 db. mass. ang. britt ezüst dessert-kanál, 6 db. valódi ang. britt ezüst csemege-villa, 1 jeles bors- vagy cukortartó, 6 db. szép masszív tojás-tálca, 6 legfin. ang. britt ezüst tojás-kanál, 1 pompás ang. britt ezüst felszolgáló tálca 30 ctm. hosszú, 1 legfin. theaszűrő, 2 diszes salon gyertyatartó. 61 db = 8 frt 70 kr.

Annak bizonyítékául, hogy hirdetésem

nem szédelgésen

alapszik, czennel a nyilvánosság előtt kötelezem magamat, ha az áruk nem tetszenek, azokat minden kifogás nélkül visszavállalni: így a megrendelés minden kockáztatás nélkül jár.

A ki tehát jó és szolid árukat, nem pedig holmi silányságot akar pénzéért kapni, míg a készlet tart, bizalommal forduljon a következő czimhez:

E. RABINOVITSCH

Wien, II. Gr. Schiffamtsgasse 20.

Tisztító-por a főnebbi evőeszközökhöz nálam kapható. Egy doboz ára 15. kr. **Fiókok: Páris és Londonban,**

A lakások

tisztán és rendben tartása

minden házban

a legtöbb fáradságot okoz.

Végtelen fáradozás után sikerült egy

lakás tisztító-intézetet

alapítanunk, mely a t. háziasszonyokat ezen fáradságtól megkíméli. — Lakások rendbentartására, szobatisztításra, butorporolásra, ablaktisztításra stb. intézetünk a legolcsóbban vállalkozik. — Szobatisztításra külön osztályt rendezünk be. Havi vagy évi bérletek a legolcsóbb áron.

Kiváló tisztelettel

Az első budapesti

ált. lakás tisztító-intézet.

IRODA: Váci-körut 1.

! Az igazság támogatására. ! ! A szédelgés elnyomására. !

Miután Osztrák-Magyarországot három hónapon át beutaztuk, ahol velünk volt mintagyűjteményünk nyilvánosan ki is állítottatott s árunk jeles minősége, valamint azoknak olcsó árai mindenkit csodálkozásba ejtettek nemcsak a magánosok és kereskedők nagy vevőközönséget nyertek meg, hanem még azonkívül is, számos eddigi vevőnk részéről, kik hasonló árak vétele alkalmával, közzé tett szédelgési hirdetések következtében sokszorosan megecseláltak, arra kértünk fel, hogy árunk és azok árainak kis kivonatát tenők közzé és az annyira lábrakapott szédelgési hirdetések ellen emeljük órást, mi által az egész világot meggyőzhetnők arról, hogy eljárásunk tisztességes s árunk minősége kitűnő. Ezen megkeresésnek eleget teendő e. uttal árunknak kis kivonatát hozzuk, s egyszersmind megjegyezzük, hogy mi csak elsőrendű minőséget szállítunk és hogy minden nem tetsző árut azonnal vissza vesszük, eunélfogva minden megrendelés risiko nélkül jár.

Az áruk árai és jegyzéke:

Női ingek legfin. angol chiffonból és valódi schweiczi himzés-betéttel, valóságos műhímzés. drbja 1.50 kr, teztja 16.50 kr. Ugyanazok legfin. és valódi Schrollchiffonból, legfin. kivitelben drbja 1.70 kr, teztja 17.70 kr.

Női éjjeli corsetek hasonló min. nagyon hosszuk s egész hosszúságukban schweiczi himzés-betéttel, fülötte csinos kiállításban, minden hölgy részére pompás darab. Drbja I. min. drbja 1.50 kr, teztja 16.50 kr. Ugyanazok legfinomabb Schrollchiffonból, csinos kivitelben. drbja I. min. drbja 1.70 kr, teztja 17.70 kr.

Női alsó szoknyák legfin. szürke vászonból, legfin. jószinű bordúrral hímézve, volantokkal, igen fin. I. min. drbja 1.55 kr, I. teztja 17.50 kr, II. min. drbja 1.45 kr, teztja 16 frt, III. min. drbja 1.25 frt, teztja 14 frt.

Női szoknyák legfin. cretonból, valódi hímzett csipkével díszítve és 2 volanttal, drbja I. min. drbja 1.75 kr, teztja 17.50 kr. Ugyanazon creton-szoknyák minden színben, barna, kék, bordeaux, aranyal hímézve, valódi bársony levelekkel díszítve, igen finomak. drbja 1.75

Fehér alsó szoknyák legfinomabb angol chiffonból valódi schweiczi himzés-betéttel, hímzett volantokkal és plissével. I. min. 2 frt 75 kr, II. min. 2.10, III. min. 1.55.

Női nadrágok legfinomabb angol chiffonból, legfinom. schweiczi himzésbetéttel s csipkés szegélyvel. I. min. drbja 1.50, teztja 16.50, II. min. drbja 1.30, teztja 14 frt.

Uri ingek legfinomabb angol chiffonból, négyzereses mellel, sima vagy hímzett, tetszés szerinti nyakbősséggel, drbja 1.50, teztja 16.50, ugyanazok legf. valódi Schroll-chiffonból, legfin. kiállításban a la france, drbja 1.70, teztja 18.80, továbbá drbja 2 frt, teztja 22.50 kr.

Asztali készletek átszőtt virágokkal, egy abrosz és 12 serviette, csak 2.85. — Ugyancsak legfinomabb traneczia kivitelben, igen finomak, dus rojtozattal, 12 személyre, egy garnitúra 3.45, asztali készletek legfinomabb damasztból, átszőtt virágokkal, 12 személyre való abrosszal és 12 tökéletesen illő nagy serviette-val, töltött finoman kiállítva, készletenként csak 5 frt 60 kr.

Török törülközők készen, beszegve, minden drb külön hajtogatva, vörös bordúrral és hosszú rojttal, finoman piquirozva, pompás szép, teztja 3.75, törülközők legfin. minőségben teztja 4.70.

Női nagy fejre való kendő legfin. berlini pamutból, hosszú rojttal, legválogatottabb, legfelséresebb, legdivatosabb színben: skót, török, szürke, kék, fehér, fekete, kozkás, vörösbarna stb. stb., drbja 1.20, teztja 12.50.

Házi vászon, teljes 30 rúf, legjobb, legnehezebb, leghasznosabb, gyártmány hazai szükségletre $\frac{3}{4}$ szélességű 7.50, $\frac{1}{2}$ szélességű 5.50 dbonként. A pamut ára rohamosan emelkedik, e vászon rövid idő múlva kétszer ennyibe fog kerülni, emélfogva sürgős megrendelés észszerű lesz mindenkire nézve.

Selyemzsebrendők, legnehezebb lyoni selyemből minden színben, minden darab más színű, teztja csak 3 frt 50 kr.

Gobelin garnitúrák melyek állnak legfinom. 2 ágytakaróból, egy abroszból, bársonyrojtokkal szép színvegyülékben s készletenként, azaz mind a három drb együtt I. minőségben csak 8 frt 40 krba, II. min. 7.50 krba kerül.

Ausztria Gobelin garnitúrák legfin. pamutból, pompás szép, feltűnő és legújabb szövegmuunka, mind a három drb 16 frt.

Lepedők, jó, súlyos bőrvászonból, huzal nélkül, a legnagyobb ágyra is elégségesek, $\frac{3}{4}$ széles. drbja 1.60, teztja 19 frt, $\frac{1}{2}$ széles drbja 1.35, teztja 15 frt.

Jute-függönyök legfinomabb és legjobb gyártmány, legsúlyosabb minőség, sötét vagy világos, legálógatottabb, perzsa, török és tudus-mintákban, dus és hosszú rojtozattal, 3 m. 30 cm, hosszú. Ablakonként, azaz páronként I. minőségben 4 frt 50 fr, II. min. 3.85.

Megrendelések, melyek csakis cs. k. postautánvét mellett, vagy a pénz előleges beküldése után teljesítetnek, következőleg czimzendők:

**ALLGEMEINE OESTERR. UNG. CONFECTIONS
WAARENHAUS,**

E. RABINOWICZ Wien, II. Grosse Schiffamtsgasse 20.

Nyomatott a „Corvina” könyvnyomda és kiadó-tízlet. Budapest, Árpád-utca 7. szám.

Bátorkodom ezennel tiszteletteljesen közzétenni, hogy a **Wertheim M.-féle** üziethelyiséget az „arany csizmához” **Károlykaszárnya, Károly-kört** átvettem, és valamint a **Károlykaszárnya 17. sz. a.** létező **czípuüzletemet**, szintén a „Párizsi czípuhoz” czimezve fogom tovább vezetni. A bennem 18 év óta helyezett bizalomért hálás köszönetemet kifejezvé kérem, azt irányomban továbbra is fenntartani és én azon leszek, hogy azt minden iránybani **szoliditás** által megérdemljem.

Tisztelettel

Schwarz József.

Károlykört, a Rosner-féle kávéház mellett

ajánlja gazdagon felszerelt czípu gyári raktárát nagyban és kicsinyben, saját készítmény által legjobb és legolcsóbb árúkat elismertett, alapított 1866-ik évben.

Hölgyek számára.

Comod czípu, finom nemezéből	— — — — —	frt 1.20-tól	frt 1.40-ig
Zug-czípu, dupla talppal	— — — — —	frt 3.50-től	frt 3.80-ig
Finom vikszbőr zug-czípu, erős, dupla talppal gondolt legjobb fajta	— — — — —	frt 4.00-től	frt 4.50-ig
Finom posztó-czípu, vikszbőrrel v. bagariával borítva	— — — — —	frt 4.50-től	frt 5.00-ig
Ugyanaz orosz lakkal borítva	— — — — —	frt 5.00-től	frt 5.50-ig
Silon lak czípu, nagyon finom	— — — — —	frt 4.50-től	frt 5.00-ig
Valódi orosz bagaria esz na egy darabból vízmentes igen tartós	— — — — —	frt 4.50-től	frt 5.00-ig
Valódi orosz bagaria esz na egy darabból vízmentes igen tartós	— — — — —	frt 9.00-től	frt 11.00-ig

Urak számára.

Házi czípu finom nemezéből, sarokkal	— — — — —	frt 1.00-től	frt 1.20-ig
Nemez comod czípu hajtókával, igen elegáns, finom nagy csokorral	— — — — —	frt 1.80-tól	frt 2.20-ig
Nemez séta-czípu, kötői vagy zuggal két oldalán	— — — — —	frt 2.00-től	frt 2.50-ig
Finom bőr zug-czípu, 16 cm. magas, nemezbelés, dupla talp, a legjobb zerge-, chagrin- vagy borjubőr	— — — — —	frt 3.50-től	frt 3.80-ig
Legfinomabb női posztó-czípu 16 cm. magas, zerge- vagy borjubőrrel borítva	— — — — —	frt 3.80-tól	frt 4.00-ig
Ugyanaz orosz lakkal fejelve	— — — — —	frt 4.00-től	frt 4.20-ig
Legfinomabb bundaczípu, kötői, bárnybőrrel bérelve, brabant díszítés, bőr, bársony v. posztó	— — — — —	frt 4.50-től	frt 5.00-ig
Legnagy. választ. báczípuokban színes szatínból	— — — — —	frt 1.80-tól	frt 2.50-ig

Minden fentnevezettek előálló varrott talppal párja 50 krral drágábbak, továbbá nagy raktár **leány-, fiú és gyermekeczípu**kiből a legolcsóbb árakon. Megbízások a vevőkről utánvétellel pontosan és lelkiismeretesen eszközöltetnek. Nem illők készséggel kicseréltetnek.

Képes árjegyzékek bérmentve.

HIRDETÉSEK

felvételnek az „Egyenlőség” kiadóhivatalában Széchenyi utca 10. sz.

Three Shilling Hats.

Csak új kalapok
a legdivatosabb forma, legjobb minőség, pontosan kiszámított gyári árakon.
urak és nők számára **frt. 1.80**

Selyem cylinderek és Chapeaux-Clacques **frt. 3.80**

Valódi angol eylin-derek, és Almaz-Chapeaux-Clacques **frt. 6.80**

Budapest
Sugár út 2
(Fonciáre-épület)

Bécs
Mariahilferstrasse
Nr. 22

London
Southwark Street
(Winchester House).

Budapest
Sugár út 2
(Fonciáre-épület)

Bécs
Mariahilferstrasse
Nr. 22

London
Southwark Street
(Winchester House).